

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства культури України

від «___» _____ 2026 р. № _____

Віце-прем'єр-міністр

з гуманітарної політики України –

Міністр культури України

_____ Тетяна БЕРЕЖНА

ПОЛОЖЕННЯ

**про Державний історико-архітектурний заповідник
у м. Бережани**

(нова редакція)

Код згідно з ЄДРПОУ 26103387

Бережани-2026

СЕД АСКОД Міністерство культури України

ДОКУМЕНТ № 58 від 21.01.2026

Сертифікат [6FA97849F1B2570D0400000023CE02001A810900](#)

Підписувач [Бережна Тетяна Василівна](#)

Дата підписання: [21.01.2026](#)

Дійсний з [07.11.2025 14:21:07](#) по [07.11.2027 14:21:07](#)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК у м. БЕРЕЖАНИ (далі – Заповідник) є науково-дослідним та культурно-освітнім закладом, створений постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2001 № 1508 «Про Державний історико-архітектурний заповідник у м. Бережанах», враховуючи історичну та архітектурну цінність комплексу пам'яток міста Бережани Тернопільської області з метою їх збереження і раціонального використання.

1.2. Повне найменування Заповідника:

українською мовою: Державний історико-архітектурний заповідник у м.Бережани;

англійською мовою: State Historical and Architectural Reserve in Berezhany.

Скорочене найменування Заповідника:

українською мовою: ДІАЗ у м. Бережани.

англійською мовою SHAR in Berezhany.

1.3. Місцезнаходження Заповідника: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, м. Бережани, вул. Вірменська, 4, поштовий індекс 47501.

1.4. Державний історико-архітектурний заповідник у м. Бережани є адміністрацією історико-культурного заповідника в розумінні статті 33² Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Заповідник є об'єктом державної власності, який передано до сфери управління Міністерства культури та інформаційної політики України на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 року № 1419-р «Деякі питання управління Міністерством культури та інформаційної політики України об'єктами державної власності». Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2024 року № 1028 «Про перейменування Міністерства культури та інформаційної політики України і Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України» Міністерство культури та інформаційної політики України було перейменовано на Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2025 року № 1396 «Про перейменування Міністерства культури та стратегічних комунікацій України» перейменовано Міністерство культури та стратегічних комунікацій України на Міністерство культури України.

Державний історико-архітектурний заповідник у м. Бережани належить до сфери управління Міністерства культури України (далі – Уповноважений орган управління).

1.5. Заповідник є науково-дослідною музейно-просвітницькою організацією, що забезпечує вивчення, охорону, збереження, реставрацію і використання історико-культурної спадщини міста і регіону з метою популяризації культурної спадщини, духовного збагачення громадян.

Заповідник є юридичною особою публічного права.

Заповідник у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, іншими нормативно-правовими актами, цим Положенням, а також ратифікованими Україною міжнародними актами у сфері збереження історико-культурної і природної спадщини, рекомендаціями ЮНЕСКО, Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ІКОМОС) та Міжнародної ради музеїв (ІКОМ).

2. ЗАВДАННЯ ЗАПОВІДНИКА

2.1. Заповідник створено з метою:

забезпечення охорони та популяризації пам'яток культурної спадщини, розташованих на його території;

проведення науково-дослідної, науково-методичної, музейної, виставкової, екскурсійної та культурно-освітньої роботи.

2.2. Основними видами діяльності Заповідника є:

2.2.1. У сфері охорони пам'яток культурної спадщини:

розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо режимів збереження і використання об'єктів культурної спадщини, що входять до складу Заповідника, забезпечення їх утримання, захисту, збереження та належного використання;

проведення роботи з виявлення, наукового вивчення, фіксації та інших заходів з обліку нерухомих об'єктів культурної спадщини, що входять до складу Заповідника, складення облікових документів на об'єкти культурної спадщини, пов'язаних з ними рухомих предметів, творів монументального, образотворчого, ужиткового мистецтва, підготовка документації для їх державної реєстрації;

підготовка проєктів охоронних договорів на пам'ятки, що входять до складу Заповідника;

проведення науково-пошукових експедицій, археологічних досліджень;

подання центральному органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини пропозицій щодо занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, внесення змін до нього;

участь у розробленні та виконанні державних програм у галузі охорони культурної спадщини;

здійснення комплексу науково обґрунтованих заходів щодо реабілітації, реставрації, консервації, музеєфікації, а також пристосування та ремонту об'єктів культурної спадщини, розкриття їх найбільш характерних ознак, відтворення втрачених або пошкоджених елементів;

організація досліджень об'єктів культурної спадщини, які потребують рятувних робіт, а також організація відповідних охоронних заходів щодо

пам'яток у разі виникнення загрози їх пошкодження або руйнування внаслідок дії природних факторів чи проведення будь-яких робіт;

забезпечення захисту об'єктів культурної спадщини в межах Заповідника від загрози знищення, руйнування або пошкодження;

забезпечення в установленому законодавством порядку виготовлення, встановлення та утримання охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок на пам'ятках, що входять до складу Заповідника, або в межах його території.

інформування відповідного органу охорони культурної спадщини про пошкодження, руйнування (виникнення загрози пошкодження, руйнування) об'єктів історико-архітектурного заповідника;

подання відповідному органу охорони культурної спадщини висновків щодо можливості розміщення реклами на території історико-архітектурного заповідника та в зонах його охорони;

виступати замовником робіт з реставрації та ремонту об'єктів історико-архітектурного заповідника та іншого майна.

2.2.2. У сфері обліку та збереження музейних фондів:

проведення у встановленому законодавством порядку робіт з формування (у тому числі предметами, виявленими під час проведення археологічних досліджень на території Заповідника, інших науково-пошукових експедицій, подарованими предметами, закупленими за рішенням Фондово-закупівельної комісії Заповідника) та обліку музейних фондів, організація належних умов їх зберігання та забезпечення проведення необхідних профілактичних і реставраційних робіт;

участь у розробленні та виконанні державних програм у галузі музейної справи;

розроблення пропозицій та завдань з питань музеєфікації фондів предметів, організація реставраційних робіт;

створення умов для ознайомлення громадськості з фондами і введення їх в науковий обіг шляхом відкритого експонування, створення картотек, каталогів, путівників.

2.2.3. У сфері науково-дослідної роботи:

організація, координація та проведення у Заповіднику наукових досліджень;

здійснення наукової комплектації музейних фондів шляхом організації науково-пошукових експедицій;

організація та участь у науково-практичних конференціях, теоретичних семінарах та круглих столах;

розроблення програм наукових досліджень;

розроблення на базі наукових досліджень загальної наукової концепції діяльності Заповідника, планів музеєфікації пам'яток, пропозицій щодо режиму збереження і порядку використання об'єктів культурної спадщини, що

перебувають на його балансі, визначення пам'яткоохоронної, науково-фондової, науково-експозиційної роботи;

оформлення науково-дослідних робіт Заповідника у вигляді звітів, наукових та науково-популярних видань, теоретичних та науково-методичних праць, каталогів, науково уніфікованих паспортів музейних предметів та облікової документації на нерухомі об'єкти культурної спадщини, опису музейних колекцій та окремих предметів, науково-допоміжних матеріалів.

2.2.4. У сфері культурно-просвітницької роботи:

забезпечення проведення екскурсій по території Заповідника та експозиціями музеїв;

проведення тематичних лекцій, організація зустрічей з діячами культури і науки, відомими особами України та зарубіжжя, інших заходів на території та за межами Заповідника;

популяризація своєї діяльності через наукові, науково-популярні та періодичні видання, радіо, телебачення та інші засоби масової інформації, розповсюдження поліграфічної продукції;

розвиток інфраструктури екскурсійного та сервісного обслуговування на території Заповідника, надання відповідних платних послуг і встановлення цін на них у визначеному законодавством порядку.

2.2.5. У сфері музейно-експозиційної роботи:

участь у розробленні та виконанні державних програм у галузі музейної справи та охорони культурної спадщини;

організація стаціонарних та пересувних виставок у музеях, мистецьких галереях і виставкових залах, у навчальних закладах, на підприємствах, в організаціях та установах;

здійснення в установленому порядку обміну виставками із закладами культури і науки України та інших держав, надання експонатів для проведення виставок, у тому числі за кордоном.

2.2.6. У сфері архівної та бібліотечної роботи:

комплектування наукової бібліотеки у відповідності із специфікою діяльності Заповідника.

За результатами своєї діяльності Заповідник формує науковий архів, до складу якого входять:

перспективні і річні плани та звіти про їх виконання, протоколи засідань Вченої та інших рад;

результати науково-дослідних робіт у вигляді теоретичних та науково-методичних праць, наукових картотек, каталогів, науково уніфікованих паспортів музейних предметів та облікової документації на об'єкти культурної спадщини, що входять до складу Заповідника, опису музейних колекцій та окремих предметів, науково-допоміжних матеріалів;

тематичні і тематико-експозиційні плани музейних експозицій та проведення виставок;

науково-методичні розробки екскурсій, літературно-мистецьких заходів, тексти лекцій;

замальовки і фото-, кіно-, відео-, аудіо- та інші матеріали, які мають наукову чи культурну цінність;

листування;

матеріали про відзначення пам'ятних дат, ювілеїв тощо.

Діяльність наукового архіву регламентується Положенням про науковий архів Заповідника, яке затверджується директором Заповідника.

2.2.7. У сфері видавничої діяльності:

підготовка до видання наукової та науково-популярної продукції в межах затверджених Уповноваженим органом управління планових призначень з метою відображення діяльності Заповідника: збірок статей, матеріалів конференцій, каталогів музейних зібрань, наукових монографій, науково-популярних видань, буклетів, путівників, листівок та інших видів поліграфічної продукції.

2.2.8. У сфері роботи з громадськістю:

залучення до роботи Заповідника громадськості, досвідчених фахівців у сфері охорони культурної спадщини, встановлення і підтримка зв'язків з громадськими пам'яткоохоронними, міжнародними організаціями, науковими, навчальними, мистецькими закладами, творчими спілками, юридичними та фізичними особами.

3. ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС ЗАПОВІДНИКА

3.1. Заповідник є юридичною особою. Права і обов'язки юридичної особи Заповідник набуває з дня його державної реєстрації.

3.2. Заповідник діє на основі Положення, затвердженого Уповноваженим органом управління.

3.3. Заповідник не може бути засновником підприємств будь-яких організаційних форм та видів, господарських товариств, кооперативів, інших юридичних осіб.

3.4. Заповідник веде самостійний баланс, має рахунки в органах Державної казначейської служби України, фірмові бланки зі своїм найменуванням, власну печатку із зображенням Державного герба України і своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, а також інших необхідних реквізитів.

Заповідник може мати власну символіку, логотип (емблему, фірмовий знак), визначені у встановленому законодавством порядку.

3.5. Заповідник несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна згідно із законодавством України.

Заповідник не несе відповідальності за зобов'язаннями держави та Уповноваженого органу управління.

Держава та Уповноважений орган управління не несуть відповідальності за зобов'язаннями Заповідника.

3.6. Заповідник не має у своєму складі інших юридичних осіб.

3.7. Заповідник має право самостійно здійснювати міжнародне співробітництво, укладати угоди з іноземними фізичними та юридичними особами згідно із законодавством.

3.8. Заповідник має право об'єднуватись з іншими заповідниками та музеями у національні, регіональні та профільні об'єднання (організації, спілки, асоціації тощо) (без об'єднання майна), вступати до міжнародних пам'яткоохоронних та музейних організацій і фондів.

3.9. Заповідник для виконання своїх завдань може залучати наукові, навчальні, мистецькі заклади, творчі спілки, юридичних та фізичних осіб, які здійснюють діяльність у сфері охорони культурної спадщини та музейної справи, встановлювати зв'язки з міжнародними організаціями у сфері охорони культурної спадщини та музейної справи.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАПОВІДНИКА

4.1. Структура і штатний розпис Заповідника визначаються його Директором у межах доведеного в установленому порядку фонду заробітної плати та чисельності і затверджується Уповноваженим органом управління.

Структурні підрозділи та працівники Заповідника діють на підставі Положень та посадових інструкцій, які затверджуються директором Заповідника.

4.2. До структури Заповідника входять такі підрозділи: апарат управління; бухгалтерський сектор; науково-дослідний та музейно-просвітницький відділ; відділ охорони, експлуатації та реставрації пам'яток; господарський відділ. Структура Заповідника може змінюватись відповідно до потреб реалізації завдань Положення Заповідника, Плану організації території (Генерального плану розвитку) Заповідника.

4.3. Заповідник утворює Вчену та інші ради (дорадчі органи, в тому числі і тимчасові) для розгляду питань охорони об'єктів культурної спадщини, проведення науково-дослідної, експозиційної, фондової, науково-освітньої та іншої діяльності Заповідника. Дорадчі органи заповідника діють на підставі Положень, які затверджуються директором Заповідника. До їх складу входять наукові співробітники Заповідника, представники державних, громадських організацій і творчих спілок, науково-дослідних установ.

Склад дорадчих органів затверджується директором Заповідника за погодженням з Уповноваженим органом управління.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ ТЕРИТОРІЇ ЗАПОВІДНИКА

5.1. Режим території Заповідника визначається відповідно до законодавства України з урахуванням особливостей та цільового призначення об'єктів культурної спадщини та природних комплексів.

5.2. Пам'ятки, а також споруди, що знаходяться на території Заповідника, використовуються для наукових, культурно-освітніх та рекреаційних цілей.

5.3. Заповідник в межах території Заповідника користується природними ресурсами і забезпечує раціональне використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, охорону навколишнього природного середовища і дотримання природоохоронного законодавства.

5.4. Правила поведінки відвідувачів Заповідника визначаються Заповідником.

5.5. На території Заповідника забороняється діяльність, що негативно впливає або може негативно вплинути на стан збереження об'єктів культурної спадщини, режим їх охорони та використання, зокрема:

проведення містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт, проведення масових і видовищних заходів без погодження з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини;

діяльність, яка може призвести до руйнування, зміни, пошкодження чи знищення пам'яток культурної спадщини, історичного середовища;

дії, які змінюють гідрологічний режим земель Заповідника, пошкодження ґрунтового покриву;

рух механізованих транспортних засобів дорогами Заповідника, окрім руху транспортних засобів, пов'язаних з ремонтно-реставраційними роботами, формуванням ландшафтів парку, санітарною очисткою території та інших робіт, пов'язаних з виробничою діяльністю Заповідника;

проведення археологічних досліджень без дозволу центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та Заповідника;

проведення професійних теле-, кіно-, відео- і фотозйомок на об'єктах Заповідника без дозволу Заповідника.

5.6. Навколо Заповідника встановлюються охоронні зони. У межах охоронних зон Заповідника забороняється здійснювати діяльність, яка шкідливо впливає на додержання режиму використання цих земель.

5.7. Заповідник забезпечує вжиття заходів, спрямованих на запобігання і припинення порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини на території Заповідника, а також, у разі потреби, в межах повноважень вживає заходи щодо усунення негативних наслідків і відшкодування шкоди, завданої такими порушеннями та притягнення осіб, винних у таких порушеннях, до відповідальності.

5.8. З метою забезпечення дотримання законодавства про охорону культурної спадщини Заповідник призупиняє або забороняє будь-яку

діяльність юридичних або фізичних осіб в межах території Заповідника, що загрожує схоронності пам'яток, їх територій.

6. МАЙНО ЗАПОВІДНИКА

6.1. Майно Заповідника складається з основних засобів, матеріальних та нематеріальних активів, інших матеріальних цінностей, вартість яких відображається в самостійному балансі.

6.2. Майно Заповідника є державною власністю і передано йому на праві узуфрукта державного майна. Майно, передане Заповіднику, використовується відповідно до мети і завдань, визначених цим Положенням.

6.3. Заповідник володіє, користується та розпоряджається закріпленням за ним майном, відповідно до законодавства України.

6.4. Землі, на яких розташовані об'єкти Заповідника, відносяться до земель історико-культурного призначення і передаються Заповіднику в постійне користування у встановленому законодавством порядку.

6.5. Музейні предмети та архівні фонди Заповідника не входять до складу майна, відображеного в балансі і обліковуються в спеціальній обліковій документації.

Всі музейні предмети, які занесені до фонду облікової документації Заповідника (основний та допоміжний фонд), належать до державної частини Музейного фонду України. Заповідник користується музейними предметами на умовах безстрокового користування без права зміни їх форми власності.

6.6. Джерелами формування майна Заповідника є:

кошти Державного бюджету України;

майно, передане йому Уповноваженим органом управління;

власні надходження, отримані у порядку, встановленому чинним законодавством України;

безоплатні або благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств, фізичних осіб, безповоротної фінансової та спонсорської допомоги;

майно, придбане в інших юридичних осіб та громадян у встановленому законодавством порядку;

інші джерела, не заборонені законодавством України.

6.7. Земля, основні фонди, інше майно, закріплене за Заповідником, не підлягають роздержавленню та приватизації, не можуть бути предметом застави, інших угод, наслідком яких може стати відчуження вказаного майна, використовуватися як статутний фонд при створенні спільних суб'єктів господарювання.

6.8. Відчуження майна, закріпленого за Заповідником, здійснюється за погодженням з Уповноваженим органом управління відповідно до законодавства України.

6.9. Заповідник не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законодавством.

6.10. У порядку, встановленому законодавством України, за погодженням з Уповноваженим органом управління Заповідник має право здавати в оренду тимчасові споруди, будівлі, окремі приміщення та їх частини, що не задіяні для забезпечення діяльності Заповідника, а також устаткування, транспортні засоби, інвентар, обладнання, інструменти, меблі та інше майно, що за ним закріплене чи йому належить.

6.11. Заповідник реалізує власні майнові права та здійснює володіння і користування природними ресурсами у порядку, встановленому законодавством України.

Держава гарантує захист майнових прав Заповідника. Вилучення державою у Заповідника майна, що ним використовується, здійснюється лише у випадках і порядку, передбачених законодавством України.

6.12. Збитки, завдані Заповіднику в результаті порушення його майнових прав громадянами, юридичними особами і державними органами, відшкодовуються Заповіднику за рішенням судових органів.

6.13. Доходи (прибутки) Заповідника, як неприбуткової установи, використовуються виключно для фінансування видатків на його утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених його положенням (установчими документами).

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗАПОВІДНИКА

7.1. Заповідник має право:

7.1.1. Відповідно до чинного законодавства України здійснювати господарську діяльність, яка відповідає меті його створення;

7.1.2. Самостійно планувати свою діяльність, визначати стратегію та основні напрямки свого розвитку, з урахуванням пункту 10.6 Положення, виходячи із завдань, передбачених цим Положенням, Планом організації території Заповідника, Генпланом розвитку Заповідника та наявності власних господарських ресурсів;

7.1.3. Залучати в установленому порядку на договірній основі юридичних та фізичних осіб до виконання окремих завдань у межах компетенції Заповідника;

7.1.4. Утворювати в разі потреби комісії та експертні групи, проводити конкурси, конференції, скликати наради з питань, що належать до його компетенції;

7.1.5. Укладати угоди, набувати майнові та особисті (немайнові) права, виконувати обов'язки, бути позивачем і відповідачем в судах, третейських судах;

7.1.6. Одержувати в установленому порядку від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій документи та матеріали для виконання покладених на Заповідник завдань, зокрема твори мистецтва, археологічні та інші матеріали від наукових і проєктних організацій для формування музейного, бібліотечного та архівного фондів;

7.1.7. Використовувати в установленому порядку зображення пам'яток, об'єктів Заповідника, репродукцій архітектурно-мистецьких, художніх та інших культурних цінностей, що зберігаються в його колекціях, зібраннях, фондах, а також надавати право іншим юридичним і фізичним особам використовувати ці зображення відповідно до законодавства України;

7.1.8. На договірній основі надавати послуги відповідно до мети своєї діяльності:

проведення театралізованих свят, фестивалів, конкурсів, спортивно-розважальних, оздоровчих, обрядових заходів, виставок книг і творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва;

надання послуг з організації та проведення культурно-масових та наукових заходів, професійних та корпоративних свят, міжнародних симпозіумів, форумів, науково-практичних конференцій, бієнале, пленерів, конкурсів, навчальних заходів (семінарів, майстер-класів, тренінгів, творчих лабораторій та майстерень), семінарів, семінарів-практикумів, зборів, концертів, фестивалів, виставок, вистав та інших культурно-мистецьких заходів (проєктів);

показ слайд-фільмів, кінопрограм, іншої кіно-, фотопродукції, лазерних шоу;

надання послуг з користування атракціонами, настільними і комп'ютерними іграми, тенісними кортами, більярдами, тирами, дитячими ігровими містечками, персональними комп'ютерами, глядацькими залами;

замовлення, придбання та/або виготовлення і продаж у неспеціалізованих магазинах (кіосках, лотках), через електронні системи продажу видань про фонди і діяльність заповідника, довідково-бібліографічних та інформаційних продуктів (в електронній формі), репродукцій, наборів листівок, маркованих листівок та маркованих конвертів, афіш, плакатів (у тому числі із зображенням творів мистецтв, пам'яток літератури, нотними виданнями), а також сувенірних виробів, значків, виробів народних промислів, декоративно-ужиткового, образотворчого мистецтва та фотомистецтва тощо, зокрема реалізація зазначених товарів без набуття на них права власності шляхом укладання договорів доручення, комісії або агентських договорів;

проведення фото-, відео- і кінозйомок приміщень та інтер'єрів, територій та об'єктів заповідника, окремих експонатів, музейних предметів, експозицій, окремих сторінок документів з бібліотечних, музейних та архівних

фондів, а також у приміщеннях та на території заповідника за заявками юридичних та фізичних осіб;

обслуговування екскурсійних груп і окремих відвідувачів на територіях та у приміщеннях заповідника під час огляду експозицій, виставок тощо;

відвідування об'єктів заповідника, його музею та виставок;

надання послуг з тимчасового зберігання в музеї, на об'єктах заповідника, культурних цінностей, музейних предметів, предметів музейного значення, що перебувають у власності, користуванні юридичних та фізичних осіб, після проведення обстежень, досліджень, консерваційно-реставраційних заходів;

надання фізичним та юридичним особам письмових історичних, аналітичних, тематичних довідок, висновків щодо нерухомих об'єктів культурної спадщини;

надання методичної допомоги, консультацій, підготовка висновків, рекомендацій, звітів з питань збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та рухомих предметів, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини;

надання в оренду приміщень, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності і територій.

надання місць для стоянки транспортних засобів.

надання послуг з оренди транспортних засобів, обладнання, майна, інструментів, фліпчартів, стільців, столів, риштувань, драбин, проєкторів, освітлювального обладнання, посуду, декору та інших засобів, що належать заповіднику.

7.1.9. Отримувати та використовувати в установленому порядку бюджетні кошти.

7.1.10. Вносити Уповноваженому органу управління пропозиції про обсяги необхідного фінансування для діяльності та розвитку Заповідника;

7.1.11. Залучати для реалізації своїх проєктів благодійну матеріальну і нематеріальну допомогу від юридичних та фізичних осіб України та інших держав;

7.1.12. Підтримувати прямі міжнародні контакти і зв'язки, укласти відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України;

7.1.13. Розповсюджувати інформацію про свою діяльність;

7.1.14. Організовувати роботу з підготовки та підвищення кваліфікації працівників Заповідника;

7.1.15. Звертатися до правоохоронних судових органів для захисту об'єктів культурної спадщини, території та майна Заповідника від неправомірних дій юридичних та фізичних осіб та у випадку загрози пошкодження, руйнування або знищення об'єктів культурної спадщини Заповідника;

7.1.16 Заповідник має виключне право на проведення екскурсій на його території та об'єктах;

7.1.17 Інші права, згідно чинного законодавства України.

7.2. Заповідник зобов'язаний:

7.2.1. Приймати та виконувати доведені до нього в установленому законодавством порядку державні замовлення і державні завдання, результативні показники фінансово-господарської діяльності, затверджені Уповноваженим органом управління, враховувати їх при формуванні річних планів роботи, виробничої програми, визначенні перспектив свого економічного і соціального розвитку та виборі контрагентів;

7.2.2. Своєчасно здійснювати розрахунки та в повному обсязі сплачувати податки і збори (обов'язкові платежі) до бюджету та державних цільових фондів відповідно до чинного законодавства України;

7.2.3. Забезпечувати цільове та ефективне використання коштів, отриманих від своєї діяльності та з Державного бюджету України;

7.2.4. Забезпечувати ефективне використання і збереження закріпленого за Заповідником державного майна;

7.2.5. Використовувати кошти, отримані від своєї діяльності, у порядку, встановленому чинним законодавством України та цим Положенням;

7.2.6. Забезпечувати своєчасне освоєння та введення в дію придбаних основних фондів в межах затверджених планів використання бюджетних та інших коштів;

7.2.7. Виконувати норми і вимоги щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки;

7.2.8. У встановленому порядку звітувати перед Уповноваженим органом управління про свою діяльність, використання коштів та державного майна;

7.2.9. Створювати належні умови для високопродуктивної праці, забезпечувати додержання законодавства про працю, правил та норм охорони праці, техніки безпеки, соціального страхування;

7.2.10. Здійснювати заходи із вдосконалення організації заробітної плати працівників з метою посилення їх матеріальної зацікавленості як в результатах особистої праці, так і в загальних підсумках роботи Заповідника, забезпечувати своєчасні розрахунки з працівниками Заповідника;

7.2.11. В межах встановленого фонду оплати праці та чисельності визначати організаційну структуру та фаховий і кваліфікаційний склад працівників.

8. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ

8.1. Уповноваженим органом управління може бути визначено структурний підрозділ, який здійснює координацію діяльності Заповідника.

8.2. Уповноважений орган управління:

8.2.1. Здійснює контроль за ефективністю використання і збереженням закріпленого за Заповідником державного майна, в тому числі шляхом здійснення внутрішнього аудиту.

8.2.2. Затверджує Положення про Заповідник (зміни до Положення) та здійснює контроль за його дотриманням.

8.2.3. Укладає і розриває контракт з Директором Заповідника за результатами конкурсу.

8.2.4. У встановленому порядку затверджує кошториси і плани асигнувань бюджетних коштів на відповідний рік та зміни до них.

8.2.5. Надає згоду на передачу в користування державного майна і пропозиції щодо умов такої передачі.

8.2.6. Організовує контроль за використанням державного майна.

8.2.7. Затверджує штатний розпис Заповідника, річні плани роботи Заповідника та річні звіти про роботу Заповідника, у тому числі про виконання річних планів роботи Заповідника.

8.2.8. Погоджує наказ про облікову політику.

8.2.9. Погоджує за поданням Заповідника розміри преміювання Директора, установлення надбавок та доплат до посадового окладу, надання матеріальної допомоги.

8.2.10. Погоджує призначення на посаду та звільнення з посади головного зберігача фондів Заповідника.

8.2.11. Виконує інші, передбачені законодавством, функції з управління об'єктом державної власності.

9. УПРАВЛІННЯ ЗАПОВІДНИКОМ

9.1. Керівництво Заповідником здійснює Директор, який призначається на посаду Уповноваженим органом управління шляхом укладення контракту за результатами проведеного конкурсу строком на п'ять років та звільняється з посади Уповноваженим органом управління у порядку, визначеному законодавством України.

Дострокове звільнення Директора з посади може бути здійснено Уповноваженим органом управління на підставах, передбачених чинним законодавством України та/або контрактом

9.2. Директор Заповідника:

здійснює керівництво діяльністю Заповідника, несе повну відповідальність за фінансовий стан, господарську та виробничу діяльність, виконання покладених на Заповідник завдань;

здійснює контроль за додержанням режиму Заповідника і порядку використання пам'яток;

повідомляє Уповноважений орган управління про виявлені факти будь-яких порушень законодавства про охорону культурної спадщини на території Заповідника;

вживає заходів щодо відшкодування збитків, завданих порушенням підприємствами, установами, організаціями і громадянами в межах Заповідника законодавства про охорону культурної спадщини;

затверджує положення про структурні підрозділи Заповідника;

застосовує різні форми організації праці і гнучкі режими роботи, які не суперечать законодавству України;

у межах доведеного в установленому порядку фонду заробітної плати та чисельності визначає структуру і штатний розпис Заповідника та подає на затвердження Уповноваженому органу управління;

призначає на посади і звільняє з посад працівників Заповідника;

за погодженням з Уповноваженим органом управління призначає і звільняє головного зберігача фондів в установленому законодавством порядку;

розподіляє обов'язки між працівниками та своїми заступниками, визначає їх функції та ступінь відповідальності;

у випадку своєї тимчасової відсутності має право відповідним рішенням (наказом) покладати виконання своїх обов'язків на заступника, про що зобов'язаний повідомити Уповноважений орган управління;

у випадку відсутності директора виконання його обов'язків покладається на заступника директора, а у випадку його відсутності – на ученого секретаря, про що повідомляється Уповноважений орган управління;

затверджує посадові інструкції працівників Заповідника;

затверджує Положення про преміювання працівників, Положення про виплату грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання трудових обов'язків та подає на затвердження трудовому колективу Правила внутрішнього трудового розпорядку;

в межах фонду оплати праці, затвердженого кошторисом, встановлює конкретні розміри посадових окладів, надбавки і доплати до посадових окладів працівникам Заповідника;

застосовує заходи морального та матеріального заохочення, накладає на працівників стягнення відповідно до вимог законодавства України;

забезпечує створення безпечних умов праці працівників Заповідника;

видає в межах своєї компетенції локальні акти розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання;

без довіреності від імені Заповідника вчиняє юридичні дії, представляє Заповідник в судах, у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами, в тому числі закордонними або міжнародними організаціями, перед громадянами інших країн, з питань, які стосуються діяльності Заповідника;

несе персональну відповідальність за стан бухгалтерського обліку, достовірність фінансової та статистичної звітності, та дотримання звітної дисципліни;

обирає форму бухгалтерського обліку та створює необхідні умови для правильного його ведення;

розглядає матеріали ревізій та перевірок фінансово-господарської діяльності Заповідника та приймає рішення за їх результатами;

вносить на розгляд Уповноваженого органу управління питання, пов'язані з діяльністю Заповідника;

забезпечує подання Уповноваженому органу управління річного звіту про роботу Заповідника, у тому числі щоквартального та річного звітів фінансово-господарської діяльності, фінансової звітності Заповідника;

самостійно вирішує питання діяльності Заповідника, за винятком тих, що віднесені цим Положенням чи законодавством до компетенції Уповноваженого органу управління чи інших органів та посадових осіб;

визначає шляхом включення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, осіб, уповноважених на вчинення дій від імені закладу в частині самопредставництва з усіма правами, наданими учасникам справи відповідно до законодавства України, без дозволу Уповноваженого органу управління.

за дорученням Уповноваженого органу управління здійснює інші повноваження, відповідно до законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та Уповноваженого органу управління;

організовує внутрішній контроль та забезпечує функціонування внутрішнього контролю в Заповіднику.

9.3. Преміювання директора, установлення йому надбавок та доплат до посадового окладу, надання матеріальних допомог здійснюються за погодженням Уповноваженого органу управління.

10. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАПОВІДНИКА

10.1. Діяльність Заповідника здійснюється за рахунок коштів загального та спеціального фонду Державного бюджету України. Кошти Заповідника формуються за рахунок:

асигнувань з Державного бюджету України;

власних надходжень, отриманих в порядку, встановленому чинним законодавством України;

безоплатних та благодійних внесків, грантів, дарунків, пожертвувань юридичних та фізичних осіб, безповоротної фінансової допомоги;

інших джерел, не заборонених законодавством.

Заповідник є неприбутковим закладом, основна діяльність якого не направлена на отримання прибутку.

10.2. Бюджетні кошти використовуються Заповідником на забезпечення належного його функціонування, здійснення усіх видів науково-дослідної діяльності, культурно-освітньої та пам'яткоохоронної діяльності, розвиток та утримання матеріально-технічної бази, реставрації, закупівлі музейних колекцій, на соціально-культурні, побутові та інші потреби трудового колективу Заповідника та інші заходи в установленому чинним законодавством порядку.

10.3. Відносини Заповідника з іншими підприємствами, установами, організаціями, громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі договорів.

10.4. Заповідник вільний у виборі предмета договору, визначенні зобов'язань, інших умов господарських взаємовідносин, що не суперечать законодавству України, з урахуванням пункту 7.2. цього Положення.

10.5. Заповідник може мати власну виробничо-господарську базу, розгалужену туристично-екскурсійну інфраструктуру – музеї, автостоянки, кіоски, місця громадського користування, а також музейні крамнички для реалізації книг, періодичних видань та іншої сувенірної продукції як власного виробництва, так і придбаних для реалізації відвідувачам Заповідника, з метою сервісного обслуговування відвідувачів.

10.6. Формою планування та організації діяльності Заповідника є Генплан розвитку Заповідника, План організації території Заповідника, щорічні плани роботи Заповідника, що розробляються Заповідником та затверджуються Уповноваженим органом управління, перспективний план економічного і соціального розвитку з розподілом по роках, який розробляється й затверджується самостійно, а також перспективні плани за основними напрямками діяльності.

10.7. Основним узагальнюючим показником фінансової діяльності Заповідника є цільове та ефективне використання держаного майна та бюджетних коштів.

10.8. Заповідник веде бухгалтерський, оперативний облік і складає фінансову, статистичну та іншу обов'язкову звітність та надає її відповідно до вимог чинного законодавства Уповноваженому органу управління, контролюючим та іншим державним органам.

10.9. Перевірки фінансово-господарської діяльності Заповідника здійснюються відповідно до чинного законодавства України.

10.10. Власні надходження, отримані Заповідником в установленому законодавством порядку, використовуються відповідно до порядку формування та використання спеціального фонду державного бюджету, передбаченого чинним законодавством України.

11. ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ ТА ЙОГО САМОВРЯДУВАННЯ

11.1. Трудовий колектив Заповідника становлять всі особи, які своєю працею беруть участь у його діяльності на основі трудового договору (контракту, угоди) або інших форм, що регулюють трудові відносини працівника з Заповідником.

11.2. Трудовий колектив Заповідника бере участь в укладенні колективного договору (обговорює та схвалює проєкт колективного договору) відповідно до законодавства України.

11.3. Трудовий колектив за участю директора Заповідника вирішує питання щодо поліпшення умов праці, а також інші питання соціального розвитку відповідно до законодавства, установчих документів Заповідника, колективного договору.

11.4. Повноваження трудового колективу Заповідника реалізуються загальними зборами через їх виборні органи.

11.5. Соціально-економічні питання, що стосуються діяльності Заповідника, вирішуються директором та трудовим колективом Заповідника і відображаються у колективному договорі. Колективним договором також регулюються питання охорони праці, виробничі та трудові відносини трудового колективу з адміністрацією Заповідника.

11.6. Право укладання (підписання) колективного договору від імені власника надається директору Заповідника, а від імені трудового колективу – голові трудового колективу.

11.7. Положення колективного договору поширюються на всіх працівників Заповідника.

11.8. Розбіжності, що виникають при укладенні або виконанні колективного договору, вирішуються у порядку, встановленому законодавством України.

12. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАПОВІДНИКА

12.1. Заповідник бере участь у міжнародному культурному співробітництві в галузі пам'яткоохоронної діяльності та музейної справи на основі некомерційних двосторонніх та багатосторонніх угод;

12.2. У порядку, встановленому законодавством, Заповідник бере участь у міжнародному культурному співробітництві в таких напрямках:

у проведенні спільних наукових досліджень на основі розробки і реалізації міжнародних наукових програм;

у здійсненні взаємного обміну музейною інформацією, виставками, фаховою літературою, вивченні міжнародного досвіду організації пам'яткоохоронної та музейної роботи;

у проведенні та участі в міжнародних конференціях, конгресах, симпозіумах, виставках;

у організації спільної підготовки працівників;

у проведенні спільної видавничої діяльності.

13. ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАПОВІДНИКА

13.1. Позбавлення комплексу пам'яток, оголошених Заповідником, статусу заповідника здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України.

Припинення діяльності Заповідника як юридичної особи здійснюється шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації за рішенням Уповноваженого органу управління або суду в порядку, встановленому законодавством України.

13.2. Ліквідація Заповідника здійснюється ліквідаційною комісією, яка утворюється Уповноваженим органом управління. До складу ліквідаційної комісії входять представники Уповноваженого органу управління і Заповідника. Порядок і строки проведення ліквідації, а також строк для заяви претензій кредиторами визначаються Уповноваженим органом управління.

13.3. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження Директора Заповідника з управління Заповідником. Ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс Заповідника і подає його Уповноваженому органу управління. Кредитори та інші юридичні особи, які перебувають у договірних відносинах з Заповідником, повідомляються про його ліквідацію у письмовій формі.

13.4. Порядок подальшого використання майна та музейного зібрання, у разі ліквідації або реорганізації Заповідника визначає Уповноважений орган управління.

13.5. У разі ліквідації Заповідника його активи повинні бути передані іншій неприбутковій організації відповідного статусу або зараховані до доходу держави.

13.6. Реорганізація чи ліквідація Заповідника вважаються завершеними, а Заповідник таким, що припинив свою діяльність, з моменту внесення відповідного запису до державного реєстру.

13.7. При реорганізації або ліквідації Заповідника працівникам, що звільняються, гарантується дотримання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.

